

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 34/2021)

София, 8 септември 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 02.09.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 02.09.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

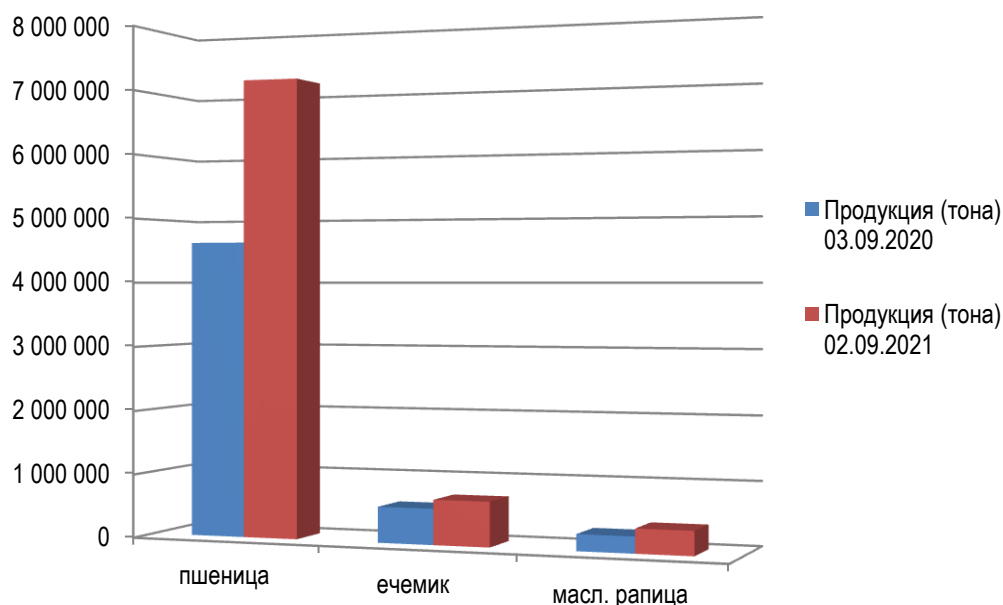
По оперативни данни, към 2 септември 2021 г. жътвата на основните есенни култури в страната на практика е приключила. При реколтирани 100% от площите, продукцията от пшеница достига близо 7,2 млн. тона – с 54,7% повече на годишна база, основно вследствие на повишения среден добив от декар. Прибраните количества от останалите есенници също са значително над миналогодишните – с между 24,8% (ечемик) и 63,5% (тритикале).

Жътва на есенници към 02.09.2021 г.

	02.09.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 334	1 204 014	100,0%	7 158 513	595	2,4%	2,4%	54,7%	51,4%
ечемик	130 581	130 581	100,0%	698 761	535	-5,4%	-5,4%	24,8%	31,8%
маслодайна рапица	133 356	133 356	100,0%	376 364	282	16,2%	16,2%	46,1%	25,3%
ръж	8 603	8 581	99,7%	20 780	242	25,4%	32,6%	42,0%	7,1%
тритикале	17 860	17 860	100,0%	68 364	383	28,1%	29,5%	63,5%	26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 02.09.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

Кампанията по реколтиране на площите с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно е все още в начална фаза. Засега и при двете култури се отчитат по-високи средни добиви спрямо година по-рано.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 02.09.2021 г.

	02.09.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	838 078	87 942	10,49%	187 400	213	3,5%	-81,0%	-78,0%	15,8%
царевица за зърно	573 899	11 051	1,93%	63 260	572	-0,2%	-82,5%	-76,0%	37,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Към началото на септември 2021 г. събраният тютюн тип „Бърлей“ е с 30,6% повече на годишна база, като увеличената продуктивност на единица площ неутрализира негативния ефект от намалението на площите. На този етап производството на Ориенталски тютюн е с 8,2% под миналогодишното, а за тип „Вирджиния“ намалението е с 31,7%, поради редуциране както на площите, така и на средния добив.

Площи и производство на тютюн към 02.09.2021 г.

	02.09.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 327	3 253	140	-9,1%	-9,6%	-8,2%	1,4%
Тютюн-Вирджиния	991	814	688	85	-21,3%	-20,9%	-31,7%	-13,3%
Тютюн-Бърлей	191	182	461	253	-31,8%	-30,3%	30,6%	87,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

При по-високи средни добиви от декар и по-голям размер реколтирани площи до момента, прибраните количества дини и пъпеши бележат ръст от съответно 36,3% и 29,2% спрямо отчетените по същото време на 2020 г.

Засега производството на зеле изостава с 51,7% на годишна база, което се обяснява до голяма степен с по-бавния темп на прибиране на реколтата през настоящата година. При останалите наблюдавани зеленчуци от открити площи – картофи, краставици, домати и

пипер, също е налице свиване на продукцията спрямо година по-рано, но слабо изразено – в рамките на 2,2% - 4,3%.

Общо за периода от началото на 2021 г. досега, оранжерийното производство на домати и краставици се увеличава респективно със 7,3% и 18,3% спрямо същия период на 2020 г. В ход е второто зареждане с домати и краставици в оранжерииите.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 02.09.2021 г.

	02.09.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	3 941	74 505	1 891	9,8%	-17,2%	-2,7%	17,5%
домати на открито	2 248	1 720	22 240	1 293	-18,0%	-4,6%	-4,3%	0,3%
краставици на открито*	509	475	7 294	1 536	-34,5%	-35,9%	-3,9%	50,0%
пипер на открито	2 695	1 953	16 995	870	4,4%	-2,9%	-2,2%	0,7%
зеле	1 214	211	4 490	2 128	-10,7%	-44,8%	-51,7%	-12,5%
дини	4 960	4 468	93 384	2 090	7,3%	14,9%	36,3%	18,6%
пъпеши	2 778	2 577	29 692	1 152	12,1%	12,3%	29,2%	15,0%
домати в оранжерии	459**	422	37 297	8 838	-8,2%	-6,6%	7,3%	14,9%
краставици в оранжерии	436**	368	41 478	11 271	3,8%	-0,8%	18,3%	19,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

Забележка: Данните за засадени площи с картофи от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от малини и кайсии съответно с 43% и над три пъти на годишна база. И при двете култури се наблюдава сериозно нарастване на средните добиви, а при кайсиите - и на реколтираните площи. По-умерено увеличение на производството се отчита при прасковите – с 3,3%, породено от по-големия размер реколтирани площи.

Добитите до момента количества сливи, круши и ябълки са с между 13,1% и 62,9% под нивата отпреди една година, основно поради по-малкото реколтирани площи.

Прибирането на реколтата от десертно и винено грозде е в ранна фаза, като засега и при двата типа лозя се отчита увеличение на средните добиви спрямо година по-рано.

Площи и производство от трайни насаждения към 02.09.2021 г.

	02.09.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 788	96	585	609	-54,3%	-62,9%	-18,9%
круши	634	131	641	489	-10,3%	-15,5%	-6,0%
праскови	3 008	2 594	19 020	733	3,9%	3,3%	-0,7%
сливи	9 296	3 942	25 853	656	-14,3%	-13,1%	1,4%
кайсии	2 969	2 945	22 983	780	59,9%	231,6%	107,4%
орехи	9 262	-	-	-	*	*	*
малини	1 909	1 615	4 549	282	-0,9%	43,0%	44,6%
лозя винени	33 358	428	2 329	544	5,9%	51,5%	43,2%
лозя десертни	2 766	528	2 765	524	-34,0%	-14,7%	29,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране при прасковите и кайсиите спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 2 септември 2021 г. продукцията от лавандулови насаждения възлиза на 85,6 хил. тона – с 23,5% повече на годишна база, вследствие на съчетание от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 02.09.2021 г.

	02.09.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	18 305	18 225	85 606	470	13,3%	23,5%	9,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

В рамките на последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени 48,4 хил. тона пшеница, докато товари с ечемик и рапица не са преминавали. Общо за периода от началото

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

на пазарната 2021/22 година до 5 септември 2021 г., износът на пшеница и ечемик през порта нараства съответно с 49% и 21,6% на годишна база.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 05.09.2020	05.07.2021 – 05.09.2021	Изменение на годишна база
пшеница	369 844	551 240	49,0%
ечемик	43 228	52 572	21,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Подобно на миналия сезон, през първата седмица на пазарната 2021/22 година не е реализиран износ на царевица и слънчоглед от наблюдаваните пристанища във Варна и Бургас.

От началото на юли 2021 г. досега не е отчетен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 30/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юни 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 30/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 1 септември 2021 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури за страната отбелязват леко повишение на седмична база, в рамките на 0,3% - 2%. Единствено при слънчогледа се отчита известно седмично поевтиняване, с 2,5%.

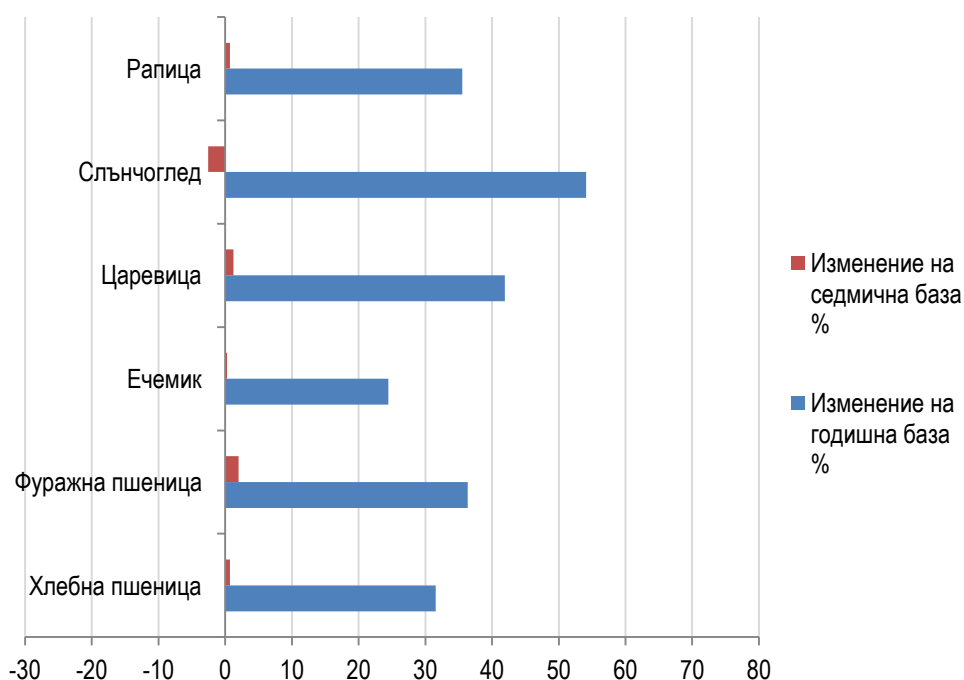
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.09.2021 г., лв./тон без ДДС

	02.09.2020	25.08.2021	01.09.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	317	414	417	31,5	0,7
Фуражна пшеница	300	401	409	36,3	2,0
Ечемик	278	345	346	24,5	0,3
Царевица	284	398	403	41,9	1,3
Слънчоглед	597	944	920	54,1	-2,5
Рапица	723	973	980	35,5	0,7

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.09.2021 г.

Сравнявайки със същия период на 2020 г., цените на основните зърнени и маслодайни култури са нараснали в границите от 24,5% (ечемик) до 54,1% (слънчоглед).

3.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата се наблюдават разнопосочни седмични ценови колебания. Доматите, краставиците, зеленият пипер и картофите поевтиняват от 2,7% до 16,3% на седмична база, докато прасковите, дините, зелето и пъпешите поскъпват с между 2,3% и 11,4%. Без промяна остава средната цена на едро на ябълките.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 03.09.2021 г., лв./кг

	04.09.2020	27.08.2021	03.09.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,62	0,75	0,72	16,1	-4,0
домати (оранжерийни)	1,53	1,84	1,80	17,6	-2,2
домати (открити площи)	1,18	1,58	1,43	21,2	-9,5
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,48	2,62	2,44	64,9	-6,9
краставици (открити площи)	1,28	1,90	1,59	24,2	-16,3
пипер (зелен)	1,02	1,48	1,44	41,2	-2,7
пипер (червен)	1,30	*	1,70	30,8	-
зеле	0,61	0,89	0,97	59,0	9,0
дини	0,42	0,44	0,45	7,1	2,3
пъпеши	*	1,05	1,17	-	11,4
праскови	1,46	2,15	2,20	50,7	2,3
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,63	1,46	1,46	-10,4	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,54	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Годишните изменения на средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци са главно в посока нагоре. По-значително поскъпване на годишна база се наблюдава при оранжерийните краставици, зелето, пипера и прасковите - от 30,8% до 64,9%, а по-умерено - при дините, картофите, домати (от открити площи и оранжерийни) и краставиците от открити площи - в рамките на 7,1% - 24,2%. Единствено цената на ябълките е под миналогодишната, с 10,4%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 03.09.2021 г.

